

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

عنوان :

**طراحی و استقرار سیستم ISO/IEC17025 در آزمایشگاه‌های مراکز تابعه مؤسسه
تحقیقات علوم شیلاتی کشور، فاز سوم: مرکز تحقیقات ژنتیک و اصلاح نژاد آبزیان-
ياسوج، مرکز تحقیقات ماهیان سردابی - تنکابن و مرکز تحقیقات شیلاتی آبهای
دور - چابهار**

مجری مسئول:
فریبا اسماعیلی

شماره ثبت
۵۹۹۴۸

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور- مرکز تحقیقات ژنتیک و اصلاح نژاد آبزیان، مرکز تحقیقات ماهیان سردابی، مرکز تحقیقات شیلاتی آبهای دور

عنوان طرح/پروژه: طراحی و استقرار سیستم ISO/IEC17025 در آزمایشگاه های مراکز تابعه مؤسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، فاز سوم: مرکز تحقیقات ژنتیک و اصلاح نژاد آبزیان- یاسوج، مرکز تحقیقات ماهیان سردابی - تنکابن و مرکز تحقیقات شیلاتی آبهای دور- چابهار
کد مصوب: ۹۷۰۰۸۸-۰۰۱-۱۲-۱۲-۰

نام و نام خانوادگی نگارنده/نگارندگان: فریبا اسماعیلی

نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه ها و طرح های ملی و مشترک دارد): فریبا اسماعیلی
نام و نام خانوادگی مجریان استانی: سلطنت نجار لشکری (مرکز تحقیقات ماهیان سردابی- تنکابن)، رقیه محمودی (مرکز تحقیقات ژنتیک و اصلاح نژاد آبزیان ماهیان سردابی شهید مطهری - یاسوج)، الناز عرفانی فر (مرکز تحقیقات شیلاتی آبهای دور-چابهار)

نام و نام خانوادگی همکار(ان): ابوالفتح رضوانی، علی مهدی زاده، محمد نقی حمیدپور، حبیب اله گندم کار، علیرضا قانندی، سجاد نظری، ابولحسن راستیان نسب، سید حسین مرادیان، محمد میثم صلاحی، محسن محمد پور، جواد مهدوی جهان آباد، سید عبدالحمید حسینی، اسماعیل کاظمی، امام بخش دلوکیان، تیمور امین راد، محمدرضا میرزایی، سلیم جدگال، منصور کریمی، بیژن آژنگ، سید عباس حسینی، زهرا امینی خویی، علیرضا صوفی مقدم، محمد رفیق لعل شناس، طاهره باقری، سید احمد رضا هاشمی، عبدالرضا جهانبخشی، رحمت یوسفی، مسعود حقیقی، میثم عرفانی، حمزه پورغلام، محمود محسنی، عباس متین فر، مریم اسلامی رحیم آبادی، مرتضی علیزاده، محمدسعید گنجور، مریم میربخش
نام و نام خانوادگی مشاور(ان): فرشته سراجی، فرامرز لالویی، سیدلیلی محبی نوذر، رضا دهقانی
نام و نام خانوادگی ناظر(ان): -

محل اجرا: استان های تهران، مازندران، کهگیلویه و بویر احمد، سیستان و بلوچستان

تاریخ شروع: ۱۳۹۷/۲/۱

مدت اجرا: ۲ سال و ۳ ماه

ناشر: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

تاریخ انتشار: سال ۱۴۰۰

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

«سوابق طرح یا پروژه و مجری مسئول / مجری»

طرح/پروژه: طراحی و استقرار سیستم ISO/IEC17025 در آزمایشگاه
های مراکز تابعه مؤسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، فاز سوم: مرکز
تحقیقات ژنتیک و اصلاح نژاد آبزیان- یاسوج، مرکز تحقیقات ماهیان
سردابی - تنکابن و مرکز تحقیقات شیلاتی آبهای دور- چابهار
کد مصوب: ۹۷۰۰۸۸-۰۰۱-۱۲-۱۲-۰-۱۲

شماره ثبت (فروست): ۵۹۹۴۸ تاریخ: ۱۴۰۰/۵/۶

با مسئولیت اجرایی سرکار خانم فریبا اسماعیلی دارای مدرک
تحصیلی کارشناسی ارشد در رشته محیط زیست می باشد.

طرح توسط داوران منتخب بخش استانداردسازی و نظارت فنی
آزمایشگاهها در تاریخ ۱۴۰۰/۴/۲۷ مورد ارزیابی و با رتبه عالی
تأیید گردید.

در زمان اجرای طرح، مجری در:

ستاد ■ پژوهشکده □ مرکز □ ایستگاه □

با سمت عضو هیئت علمی در مؤسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور
(ستاد-تهران) مشغول بوده است.

عنوان	« فهرست مندرجات »	صفحه
چکیده	۱
۱-مقدمه	۲
۱-۱-ویژگی ها و مزایای پیاده سازی استاندارد ISO/IEC 17025	۴
۱-۲-برخی از مشکلات اجرای استاندارد ISO/IEC 17025 در مراکز آزمایشگاهی	۵
۱-۳-مشخصات ۳ مرکز اجرای طرح	۵
۱-۴-هدف اصلی	۷
۱-۵-اهداف فرعی	۷
۲-مواد و روش ها	۸
۲-۱-تعیین آزمایشگاه	۸
۲-۱-۱-مرحله اول - ارزیابی و ارائه گزارش فاصله (Gap Analysis)	۸
۲-۱-۲-مرحله دوم - آموزش و تدوین اجرایی	۹
۲-۱-۳-مرحله سوم - بازنگری اصلاحات صورت پذیرفته، آموزش و انجام ممیزی داخلی	۱۰
۳-نتایج	۱۳
۳-۱-سازماندهی	۱۳
۳-۲-نظامنامه	۱۵
۳-۳-مرکز تحقیقات ماهیان سردابی - تنکابن	۴۳
۳-۳-۱-ماتریس مسئولیت ها و اختیارات مرکز تحقیقات ماهیان سردابی - تنکابن	۴۳
۳-۳-۲-فهرست اصلی (Master list) مدارک سیستم مدیریت آزمایشگاه ها	۴۵
۳-۳-۳-ساختار سازمانی مجموعه آزمایشگاه های مرکز تحقیقات ماهیان سردابی - تنکابن	۵۱
۳-۴-۴-شرح مشاغل کارکنان کلیدی آزمایشگاه	۵۲
۳-۳-۵-اهداف کیفیت آزمایشگاه مرکز تحقیقات ماهیان سردابی کشور برمبنای استاندارد	۵۴
ISO/IEC17025:2015 در سال ۱۳۹۸	۵۴
۳-۳-۶-فرصت های بهبود مرتبط با حوزه تحت مسئولیت مسئولین فنی	۵۶
۳-۳-۷-مسئولیت و اختیارات مدیران کیفیت	۵۶

۳-۴-۴- مرکز تحقیقات ژنتیک و اصلاح نژاد آبزیان- یاسوج	۵۸
۳-۴-۱- ساختار سازمانی مجموعه آزمایشگاه های مرکز تحقیقات ژنتیک و اصلاح نژاد ماهیان	
سردابی یاسوج	۵۸
۳-۴-۲- دامنه خدمات و آزمون های مشمول دامنه کاربرد سیستم مدیریت	۵۹
۳-۴-۳- فهرست اصلی (Master list) مدارک سیستم مدیریت آزمایشگاه ها	۶۰
۳-۴-۴- شرح مشاغل کارکنان کلیدی آزمایشگاه	۶۴
۳-۴-۵- عدم انطباق های مرکز تحقیقات و اصلاح نژاد- یاسوج	۶۴
۳-۵-۱- دامنه خدمات و آزمون های مشمول دامنه کاربرد سیستم مدیریت	۶۶
۳-۵-۲- ماتریس مسئولیت ها و اختیارات	۶۷
۳-۵-۳- فهرست اصلی (Master list) مدارک سیستم مدیریت آزمایشگاه ها	۶۸
۳-۵-۴- شرح مشاغل کارکنان کلیدی آزمایشگاه	۷۴
۳-۵-۵- اهداف کیفیت آزمایشگاه مرکز تحقیقات شیلاتی آبهای دور چابهار برمبنای استاندارد	
ISO/IEC17025:2020 در سال ۱۳۹۹	۷۶
۳-۵-۶- عدم انطباق مرکز تحقیقات آبهای دور- چابهار	۷۷
۴- بحث	۷۸
پیشنهادها	۷۹
منابع	۸۱
چکیده انگلیسی	۸۲

چکیده

استقرار سیستم استاندارد ISO/IEC ۱۷۰۲۵ در سه مرکز تحقیقات آبهای دور-چابهار، ماهیان سردابی-تنکابن و ژنتیک و اصلاح نژاد-یاسوج به واسطه موفقیت این پژوهشگرده و انجام کارهای تحقیقاتی متعدد و از دیدگاه‌های مختلف قابل اهمیت بود و به همین منظور پروژه استقرار استاندارد ایزو ۱۷۰۲۵ از اردیبهشت ۱۳۹۷ در این مراکز شروع شد و ممیزی داخلی در اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۹ انجام پذیرفت و برای ممیزی توسط نظام تایید صلاحیت ایران به سایت مور نظر اطلاعات ارسال گردید تا پس از بررسی یک و یا دوساله ممیزین به مرکز جهت ممیزی مراجعه نمایند

اندازه‌گیری‌های صحیح، تکرار پذیری قابل اعتماد و همچنین تضمین کیفیت نتایج آزمون، تسهیل در پذیرش نتایج آزمون در مراجع ملی و بین‌المللی و ... از نکات مهم و قابل توجه در استقرار این سیستم محسوب گردید.

نتایج قابل مشاهده در مراکز پس از استقرار سیستم استاندارد ایزو ۱۷۰۲۵ شامل موارد ذیل بود:

- ۱- استاندارد شدن روشهای آزمون در آزمایشگاه‌های مختلف
 - ۲- کالیبراسیون تمامی دستگاههای اندازه‌گیری و دستگاههای دیگر در آزمایشگاه‌های مورد نظر
 - ۳- به هنگام شدن روشهای آزمون در آزمایشگاه‌ها
 - ۴- ارائه فرم‌های استاندارد تجهیزات، نمونه برداری، گزارش نویسی و روش‌های آزمون و نگهداری نمونه‌ها و الزام به رعایت کردن موارد آن در آزمایشگاه‌ها
 - ۵- استاندارد نمودن فضای فیزیکی در آزمایشگاه‌ها
- همچنین در راستای دستیابی به نتایج فوق موارد ذیل هم انجام پذیرفت:
- بررسی میزان فاصله آزمایشگاه‌های مورد بررسی در پژوهشگرده‌ها با الزامات استاندارد ایزو ۱۷۰۲۵
 - آموزش و تدوین اجرایی و مدیریتی (آموزش آشنایی با الزامات استاندارد ایزو ۱۷۰۲۵، صحنه‌گذاری و روشهای آزمون، تخمین عدم قطعیت اندازه‌گیری و ممیزی داخلی)
 - انجام ممیزی داخلی
 - ثبت نام در خصوص انجام ممیزی توسط مراجع ذیصلاح در کشور

کلمات کلیدی: استانداردسازی، ISO/IEC ۱۷۰۲۵، آزمایشگاه، اکریدیت (Accreditation)، کالیبراسیون (Calibration)، مرکز تحقیقات آبهای دور-چابهار، مرکز تحقیقات ژنتیک و اصلاح نژاد آبزیان-یاسوج، مرکز تحقیقات ماهیان سردابی-تنکابن